

***KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH
SLUŽIEB OBCE ČACHTICE
NA ROKY 2021-2030***

OBSAH

OBSAH.....	2
ÚVOD	3
1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	4
1.1 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov	5
1.2 Strategické podklady k spracovaniu komunitného plánu.....	11
2 ANALYTICKÁ ČASŤ	13
2.1 Analýza demografických údajov a sociálnej situácii v obci	13
2.1.1 Demografia obce	13
2.2 Analýza poskytovaných sociálnych služieb v obci	18
2.2.1 Školstvo.....	18
2.2.2 Zdravotníctvo	19
2.2.3 Služby v obci.....	20
2.2.5 Stav poskytovaných služieb v obci	28
2.3 Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov	30
2.4 SWOT analýza sociálnej oblasti	33
3 STRATEGICKÁ ČASŤ.....	36
3.1 Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb	36
3.1.2 Rozvoj poskytovaných sociálnych služieb.....	36
3.2 Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb	42
3.3 Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb	42
ZÁVER.....	44
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	45

ÚVOD

Sociálne služby sú primárne cielené na podporu začleňovania ľudí do spoločnosti, zaistenie sociálnej súdržnosti a rozvinutie ich potenciálu v oblasti zamestnanosti a zamestnateľnosti obyvateľov. Pre slovenskú ekonomiku sú v súčasnosti charakteristické najmä nedostatok kapacity sociálnych služieb poskytovaných v domácom a komunitnom prostredí, potreba zabezpečenia udržateľnosti financovania sociálnych služieb, ako aj rozvoj ich kvality. Keďže zodpovednosť za túto oblasť je decentralizovaná, dostáva samospráva významné úlohy pri zabezpečovaní tejto oblasti.

Súčasná sociálna situácia niektorých skupín nie je vyhovujúca, v dôsledku čoho sa obec Čachtice zamerala na spracovanie strategického rozvojového dokumentu podľa Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov, ktorý by určil smerovanie obce v tejto oblasti a zabezpečil dobre fungujúcu sociálnu sieť na území obce, z ktorej by profitovala nielen obec samotná, ale aj širšie okolie obce a regiónu, v súlade so stanovenými národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030.

Obec Čachtice vníma spracovaný komunitný plán ako určitú pomôcku alebo návod, vďaka čomu môže realizovať a plánovať potreby svojich občanov a zabezpečiť kvalitné poskytovanie sociálnych služieb.

Obec Čachtice si kladie zabezpečenie dôstojného života pre všetkých obyvateľov obce ako jeden z primárnych cieľov, s čím jej pomáha aj komunitné plánovanie. Obec v dôsledku toho pristúpila k vypracovaniu Komunitného plánu sociálnych služieb obce, ktorý preskúma potreby a požiadavky obyvateľov obce v tejto oblasti, zanalyzuje stav poskytovaných služieb v obci, prítomnosť znevýhodnených skupín a na základe toho stanoví ciele a priority, následne úlohy a opatrenia, s cieľom rozvoja sociálnych služieb na území obce, ktoré sa budú realizovať v nasledujúcom období.

1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Sociálne služby zahŕňajú rôzne činnosti, ktoré sú cieleňé na pomoc ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorí si sami nevedia zabezpečiť základné životné potreby alebo potrebujú pomoc z iných vážnych dôvodov za účelom, aby boli schopní viesť samostatný život a zachovali si určitý životný štandard. Sociálne služby sa zároveň usilujú o zníženie sociálnych problémov v spoločnosti ako dôsledku nerovností v príjmoch a postavení. Za najviac ohrozené skupiny obyvateľstva, ktoré využívajú sociálne služby sa radia najmä staršie osoby, rodiny s deťmi, osoby s telesným postihnutím, ako aj osoby, ktoré sa ocitli z rôznych príčin na okraji spoločnosti.

Vývoj a spôsoby poskytovania a financovania sociálnych služieb závisia od demografického, ekonomického a sociálneho vývoja daného územia, ako aj od najnovších trendov v sociálnej oblasti.

Sociálna služba je definovaná ako odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny,
- zabezpečenie starostlivosti o dieťa z dôvodu situácie v rodine, ktorá vyžaduje pomoc pri starostlivosti o dieťa.

Nepriaznivá sociálna situácia podľa zákona o sociálnych službách je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy:

- z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok alebo návykových škodlivých činností,
- pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do siedmich rokov veku,
- pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok podľa osobitného predpisu (ďalej len „dôchodkový vek“),
- pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo ak sa stala obeťou správania sa iných fyzických osôb, alebo zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,
- z dôvodu straty bývania alebo ohrozenia stratou bývania.

Zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby na účely tohto zákona je zabezpečenie ubytovania, stravy, nevyhnutného ošatenia, obuvi a nevyhnutnej základnej osobnej hygieny.

Krízová sociálna situácia podľa tohto zákona je ohrozenie života alebo zdravia fyzickej osoby a rodiny, ktoré vyžaduje bezodkladné riešenie sociálnou službou.

Sociálna služba sa vykonáva najmä prostredníctvom sociálnej práce, postupmi zodpovedajúcimi poznatkom spoločenských vied a poznatkom o stave a vývoji poskytovania sociálnych služieb.

1.1 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov

V roku 2008 pristúpilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR k zásadnej zmene pri poskytovaní sociálnych služieb v Slovenskej republike. Prijatím **zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní** (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý

nadobudol účinnosť 1. januára 2009 sa stanovili nové postupy a formy poskytovania sociálnych služieb. V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnych služieb tzv. štandardy kvality.

Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do 5 skupín:

- 1) sociálne služby krízovej intervencie, ktorými sú:
 - terénna sociálna služba krízovej intervencie
 - poskytovanie sociálnych služieb v zariadeniach (nizkoprahové denné centrum, integračné centrum, komunitné centrum, nocľaháreň, útulok, domov na polceste, zariadenie núdzového bývania)
 - nizkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu
- 2) sociálne služby na podporu rodiny s deťmi, ktorými sú:
 - pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa,
 - pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti,
 - služba na podporu zosúladovania rodinného a pracovného života,
 - služba na podporu zosúladovania rodinného a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa,
 - služba včasnej intervencie.
- 3) sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, ktorými sú:
 - poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár),
 - domáca opatrovateľská služba,
 - prepravná služba,
 - sprievodcovská služba a predčitateľská služba,

- tlmočnická služba,
 - sprostredkovanie tlmočnickej služby,
 - sprostredkovanie osobnej asistencie,
 - požičiavanie pomôcok.
- 4) sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií, ktorými sú:
- monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,
 - krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií,
- 5) podporné služby, ktorými sú:
- odľahčovacia služba,
 - pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností,
 - poskytovanie sociálnej služby v dennom centre,
 - podpora samostatného bývania,
 - poskytovanie sociálnej služby v jedálni,
 - poskytovanie sociálnej služby v práci,
 - poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny.

Druhy sociálnych služieb možno účelne a vhodne spájať a je ich možné poskytovať ambulantom, terénnou a pobytovou formou a to na určitý aj neurčitý čas.

Poskytovateľ sociálnej služby je povinný:

- prihliadať na individuálne potreby prijímateľa sociálnej služby,
- aktivizovať prijímateľa sociálnej služby podľa jeho schopností a možností,
- poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni,
- spolupracovať s rodinou, obcou a komunitou pri utváraní podmienok na návrat prijímateľa sociálnej služby poskytovanej v zariadení s celoročnou pobytovou formou do prirodzeného rodinného prostredia alebo komunitného prostredia s prednostným poskytovaním sociálnej služby terénnou formou, ambulantom formou alebo týždennou pobytovou formou, a to so súhlasom prijímateľa sociálnej služby a pri rešpektovaní jeho osobných cieľov, potrieb, schopností a zdravotného stavu.

Obec je povinná vytvárať podmienky na podporu:

- a) komunitného rozvoja,
- b) komunitnej práce - odporu aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov,
- c) komunitnej rehabilitácie - koordináciu činností subjektov obce (rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti) vedúcich k obnove a rozvoju fyzických, mentálnych, pracovných schopností v nepriaznivej situácii a k podpore v začlenení sa do spoločnosti. Na tento účel slúžia komunitné centrá.

Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.

Rozvoj sociálnych služieb je jedným z predpokladov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, a preto je nevyhnutné, aby obec zohľadňovala rozvoj sociálnych služieb v súlade so stanovenými národnými prioritami. Obec má podľa zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len podľa zákona) podľa § 80 povinnosť vypracovať a schváliť **komunitný plán sociálnych služieb** vo svojom územnom obvode, na základe ktorého vyšší územný celok vypracúva koncepciu rozvoja sociálnych služieb v spolupráci s inými poskytovateľmi a prijímateľmi sociálnych služieb v územnom obvode. Má vytvárať podmienky na podporu komunitného rozvoja, aby predchádzala vzniku alebo rozširovaniu nepriaznivých sociálnych situácií a riešila prípadné miestne sociálne problémy, poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie sociálnych služieb, základného sociálneho poradenstva a pod.

Obcou vypracovaný a schválený komunitný plán je nielen zákonom stanovená povinnosť, ale pomôže obci spoznať jej sociálnu situáciu, a tým lepšie zaviesť adekvátne sociálne služby. Je to záväzný dokument, nie však nemenný. Jeho cieľom je:

- posilňovať sociálnu súdržnosť, spolupatričnosť všetkých obyvateľov obce a zapájanie čo najširšieho spektra občanov do verejného života,
- plánovať sociálne smerovanie a uplatňovať sociálne služby tak, aby plnilo potreby

- všetkých sociálnych skupín v ich prirodzenom sociálnom prostredí,
- skvalitňovať už existujúce sociálne služby,
 - predchádzať sociálnej izolácii či diskriminácii jednotlivcov, určitých sociálnych skupín,
 - opätovne začleňovať do komunity tých, ktorí z nej boli vylúčení alebo sú sociálne ohrození (alebo predstavujú pre obyvateľov hrozbu, vyvolávajú strach, neistotu).

Zákon o sociálnych službách stanovuje pôsobnosť obce a stanovuje jej nasledujúce **kompetencie a úlohy vo vzťahu ku komunitnému plánu:**

OBEC:

- a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- c) je správnym orgánom v konaniach o:
 - 1) odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, v odkázanosti na opatrovateľskú službu,
 - 2) zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
 - 3) odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,
 - 4) povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 13,
- d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu,
- e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:
 - 1) sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
 - 2) nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu
 - 3) opatrovateľskej služby,
 - 4) prepravnej služby,
 - 5) odľahčovacej služby,
 - 6) pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa podľa § 31,

- 7) terénnej sociálnej služby krízovej intervencie.
- f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,
- g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa §12,
- h) uzatvára zmluvu:
- 1) o poskytovaní sociálnej služby,
 - 2) o poskytnutí finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,
- i) zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
- j) môže zriaďovať, zakladať a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona,
- k) iné činnosti - bod k) až v) podľa § 80.

Na úrovni obce Čachtice je problematika sociálnych služieb legislatívne upravená formou všeobecne záväzného nariadenia. Konkrétne sa jedná o tieto VZN:

- *VZN č. 3/2011 o poskytovaní prepravnej služby, sume úhrady a spôsobe určenia úhrady a platenia úhrady za prepravnú službu,*
- *VZN č. 3/2012 o poskytovaní sociálnych služieb a spôsobe určenia a výške úhrady za sociálne služby na území obce,*
- *VZN č. 3/2015 o podmienkach poskytovania dotácií z prostriedkov obce Čachtice,*
- *VZN č. 6/2012 o určení výšky finančných prostriedkov na žiaka ZUŠ, dieťa MŠ, školského zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Čachtice a dieťa neštátnej MŠ,*
- *VZN č. 5/2016 o výške mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov na činnosť škôl a školských zariadení.*
- *VZN č. 6/2017 o naskladaní s nájomnými bytmi,*
- *VZN č. 4/2019 o poskytovaní jednorazovej dávky v hmotnej núdzi a mimoriadnej dávky na pomoc občanovi*

Sociálna oblasť je však čiastočne začlenená aj do ďalších VZN obce, ktoré sa týkajú napríklad vyberaní daní, poplatkov za komunálne odpady, poskytovaní služieb na trhovách

miestach na území obce a pod.

1.2 Strategické podklady k spracovaniu komunitného plánu

Pri spracovaní komunitného plánu je nutné rešpektovať a zohľadňovať viaceré stratégie a priority, ktoré sú definované v lokálnych, regionálnych, národných a európskych strategických dokumentoch. Konkrétne sa jedná o nasledujúce dokumenty:

a) miestne dokumenty

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Čachtice z roku 2008,
- Územný plán obce Čachtice,
- Všeobecne záväzné nariadenia obce,

b) regionálne dokumenty

- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb Trenčianskeho samosprávneho kraja na roky 2015-2020,
- Všeobecne záväzné nariadenie číslo 23/2016 o poskytovaní starostlivosti v zariadeniach zriaďovaných Trenčianskym samosprávnym krajom podľa zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Všeobecne záväzné nariadenie Trenčianskeho samosprávneho kraja č. 30/2020, ktorým sa mení Všeobecne záväzné nariadenie Trenčianskeho samosprávneho kraja číslo 2/2018 o poskytovaní sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb zriadených Trenčianskym samosprávnym krajom, určení sumy úhrady za sociálne služby, spôsob ich určenia a platenia,
- Všeobecne záväzné nariadenie Trenčianskeho samosprávneho kraja číslo 34/2020, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie Trenčianskeho samosprávneho kraja číslo 2/2018 o poskytovaní sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb zriadených Trenčianskym samosprávnym krajom, určení sumy úhrady za sociálne služby, spôsob ich určenia a platenia,
- Všeobecne záväzné nariadenie číslo 12/2018 o poskytovaní dotácií z rozpočtu Trenčianskeho samosprávneho kraja.

c) národné dokumenty

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030,
- Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike,
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2021-2030,
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021-2030,
- Národný akčný plán na elimináciu a prevenciu násilia na ženách 2014-2019,
- Kľúčové oblasti a akčné plány štátnej politiky voči mládeži v Slovenskej republike.

MPSVR SR v marci 2021 schválilo **Národné priority rozvoja sociálnych služieb** ako záväzný dokument, vypracovaný v súlade so zákonom s cieľom cyklicky pozitívne ovplyvňovať rozvoj sociálnych služieb v SR, a to cestou definovania politiky smerovania sociálnych služieb na národnej úrovni a následne formulovania základných priorít tohto rozvoja a predpokladov na dosiahnutie týchto priorít.

Dokument definuje nasledujúce národné priority:

- 1. Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb,*
- 2. Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti,*
- 3. Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasti systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby,*
- 4. Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb.*

2 ANALYTICKÁ ČASŤ

2.1 Analýza demografických údajov a sociálnej situácii v obci

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov. Obec Čachtice sa v rámci spracovania rozvojových a strategických dokumentov snaží práve o dosiahnutie tohto cieľa.

Obec Čachtice leží na mieste, kde sa stretáva považský výbežok Podunajskej nížiny s pohorím Malých Karpát (podcelok Čachtické Karpaty). Z hydrologickej stránky, územie obce patrí do povodia Váhu. Centrum obce leží na súradnici 48° 42' 44" severnej

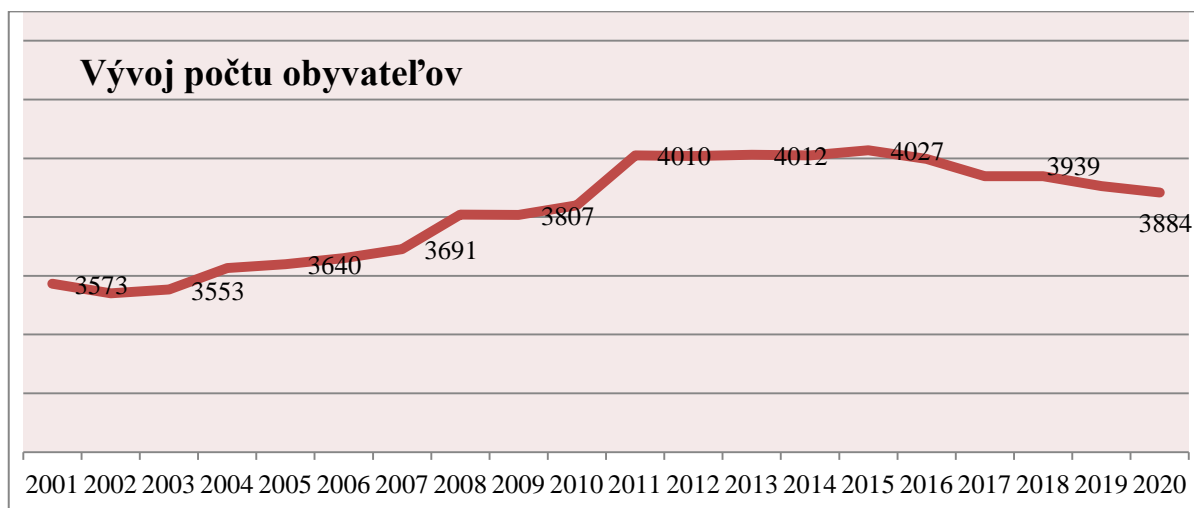
zemepisnej šírky (N) a 17° 47' 14" východnej zemepisnej dĺžky (E). Priemerná nadmorská výška obce je 203 m.n.m. a celková rozloha obce je 32,57 km².

V rámci územného členenia Slovenskej republiky sa obec Čachtice zaraďuje do Trenčianskeho samosprávneho kraja, do okresu Nové Mesto nad Váhom. Obec leží 7 km od mesta Nové Mesto nad Váhom a približne 31 km od krajského mesta Trenčín. Obec Čachtice susedí na juhu s katastrálnym územím obce Častkovce a Pobedim, na východe s obcami Brunovce, Potvorice a Považany, ja severe s územím mesta Nové Mesto nad Váhom a obcami Horné Bzince a Hrušové, na západe s katastrom obce Višňové a Hrachovište.

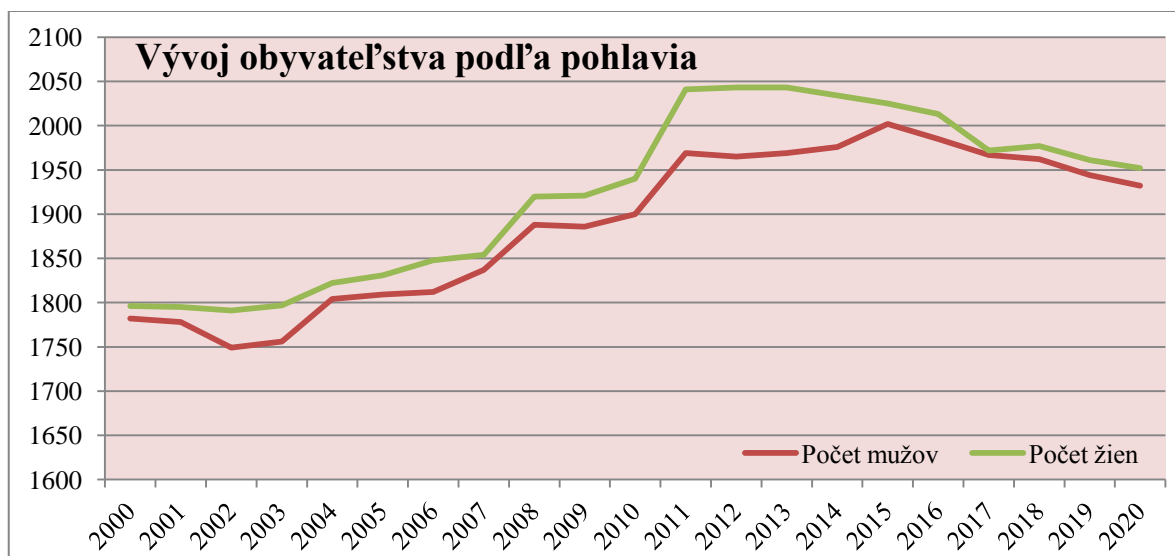
2.1.1 Demografia obce

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1248, kedy sa obec spomína ako Čekče, avšak osídlenie obce ešte z čias praveku dokazuje množstvo archeologických nálezov - od neolitu až po slovanské sídlisko z 8. až 9. storočia. V roku 1392 dostala obec výsady s trhovým a jarmočným právom a v roku 1494 ju kráľ Vladislav oslobodil od platenia mýta. Na konci 16. storočia bola obec spustošená počas tureckých vpádov. V 17. storočí tu už bola početnejšia obec habánov, ktorí vlastnili mlyn a rozvíjali hrnčiarske remeslo. Obyvatelia sa okrem toho venovali vinohradníctvu a poľnohospodárstvu. V Čachticiach sa taktiež snúbi dávnoeká história smutne preslávená zločinmi Alžbety Bátoriovej, panej Čachtického hradu.

Aktuálny vývoj v demografickej oblasti je výsledkom základných demografických procesov reprodukcie, či už prirodzených alebo mechanických. V rozmedzí rokov 2000 - 2020 počet obyvateľov obce Čachtice postupne narastal. K 31.12.2000 obec evidovala 3578 obyvateľov, čo predstavuje jednu z najnižších hodnôt v celkovom počte v rámci celého sledovaného obdobia. Maximálny počet obyvateľov obec evidovala v roku 2011 a 2014, kedy bolo na trvalý pobyt prihlásených 4010 obyvateľov. K 31.12.2020 v obci žije 3884 občanov.

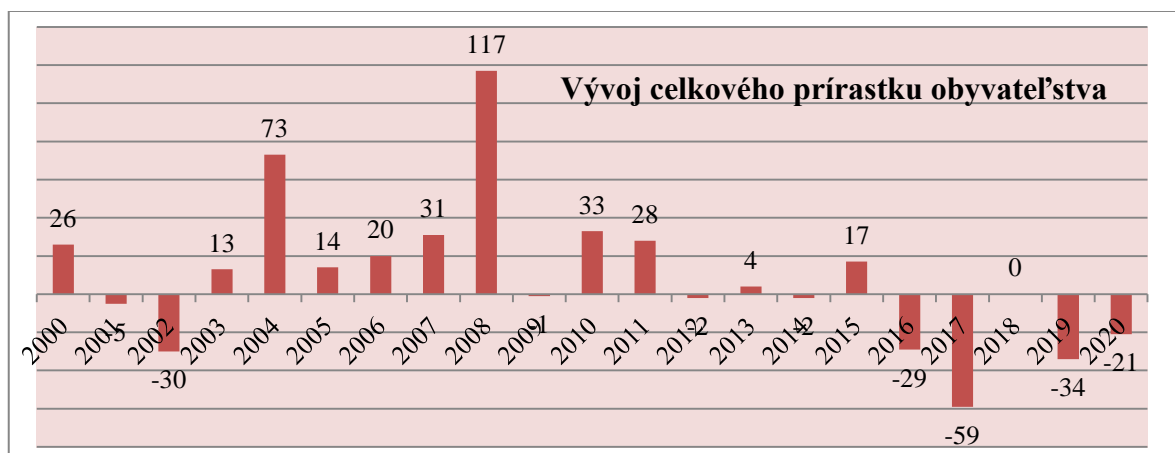

Z pohľadu rozdelenia obyvateľstva podľa pohlavia, je celkový počet žien v obci o niekoľko desiatok osôb vyšší ako počet mužov, v rámci celého sledovaného obdobia. Najvýraznejší rozdiel v celkovom počte jednotlivých pohlaví je dokumentovaný v roku 2012, kedy v obci žilo o 78 žien viac ako mužov. Najnižší rozdiel bol zaznamenaný v roku 2017, kedy ženy prevažovali mužov o 5 osôb. K 31.12.2020 obec evidovala o 20 žien viac ako mužov.

	2000	2003	2006	2009	2012	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet sobášov	25	23	8	8	16	24	21	12	14	16	6
Počet rozvodov	5	5	10	5	9	13	6	6	8	7	6
Počet narodených	40	32	45	41	55	52	45	27	40	28	39
Počet zomretých	39	39	51	47	46	39	53	49	35	43	58
Počet prisťahovaných	58	51	61	50	53	87	54	47	59	46	44
Počet vystáňovaných	33	31	35	44	64	71	71	92	62	69	45

Na základe vybraných ukazovateľ a vývoja demografickej situácii v obci možno konštatovať, že v obci je dokumentovaný dlhodobý postupný nárast v celkovom počte obyvateľstva, čo je jednak spôsobené vyšším počtom narodených v porovnaní s počtom zomretých, jednak prevyšovaním počtu prisťahovaných do obce v porovnaní s počtom vystáňovaných z obce. V rámci celého sledovaného obdobia je celkový prírastok obyvateľstva kolísavý. I napriek tomu, že sa v obci vyskytujú roky, kedy je prírastok záporný, v celom sledovanom období do obce pribudlo o 193 obyvateľov viac ako z obce odbudlo v dôsledku smrti alebo odstáňovania z trvalého pobytu.

Štruktúra obyvateľstva

- Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011, v obci dominuje **slovenská národnosť**, ktorá tvorí viac ako **90% z celkovej populácie** v obci. K českej národnosti sa prihlásili 11 občania, k maďarskej národnosti 2 občania, k rusínskej národnosti 1 obyvateľ, k rómskej 31 obyvateľov, k ukrajinskej 3 obyvatelia a k moravskej národnosti 3 občania. 7 obyvateľov sa prihlásilo k iným národnostiam. Pri takmer 8% národnosť zistená nebola.
- Z hľadiska náboženského vyznania v obci dominuje **rímskokatolícke vierovyznanie**, ku ktorému sa hlási takmer 70% z celkovej populácie. Viac ako 4% obyvateľov sa hlási k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania. 7 občania sa hlásia ku gréckokatolíckej cirkvi, 7 k pravoslávnej cirkvi, 9 k evanjelickej cirkvi metodistickej, 6 k náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia, 12 k apoštolskej cirkvi, 25 ku kresťanským zborom, 1 občan k bahájskemu spoločenstvu a 12 obyvateľov k iným náboženstvám. Pri takmer 11% obyvateľstva je vierovyznanie neznáme a viac ako 13% obyvateľstva je bez vyznania.
- V kontexte úrovne vzdelanosti populácie obce, ktorá sa stáva jedným z predpokladov významne vplyvajúcim na celkovú schopnosť rozvoja územia, možno konštatovať, že pri obyvateľoch dominuje **stredoškolské vzdelanie obyvateľov - viac ako 40%**. Vysokoškolské vzdelanie dosiahlo 9% obyvateľstva. Základné vzdelanie bolo zistené pri 15% obyvateľstva. Bez vzdelania je v obci takmer 17% obyvateľstva. Pri 92 občanoch vzdelanie nebolo zistené.

- Z pohľadu ekonomickej aktivity obyvateľstva možno konštatovať, že v obci Čachtice dominuje skupina pracujúcich - viac ako 40%. Skupina dôchodcov tvorí takmer 21% z celkového počtu obyvateľstva, pričom skupina detí tvorí viac ako 17%.

Ekonomická aktivita	Počet obyvateľov
Pracujúci	1610
Pracujúci dôchodcovia	74
Osoby na materskej a rodičovskej dovolenke	123
Nezamestnaní	218
Osoby v domácnosti	8
Študenti	225
Deti	691
Iné	26
Dôchodcovia	824
Nezistené	187

- V kontexte vekového zloženia

obyvateľstva v obci Čachtice prevládajú osoby v produktívnom veku, skupiny osôb v predproduktívnom a poproduktívnom veku sú v aktuálnom období pomerne vyrovnané.

Podiel osôb	1996	2000	2005	2010	2015	2018	2019	2020
v predproduktívnom veku	19,12	17,96	16,59	15,68	16,69	16,78	16,01	16,35
v produktívnom veku	65,09	66,71	68,24	70	68,66	66,79	66,97	66,58
v poproduktívnom veku	15,79	15,62	15,16	14,32	14,65	16,43	17,03	17,07

Na základe štatistík priemerného veku v obci možno pozorovať trend postupnému zvyšovaniu priemerného veku obyvateľstva, avšak nárast je pomalší v porovnaní s rastom priemerného veku v celej SR.

	1996	2000	2005	2010	2015	2018	2019	2020
Priemerný vek obyvateľstva								
Čachtice	37,78	38,3	38,99	39,12	39,93	40,81	41,25	41,28
SR	48,7	44,2	39,54	38,23	42,41	46,59	47,95	49,2
Index starnutia								
Čachtice	82,54	88,45	91,39	91,36	87,8	97,88	106,4	104,41
SR	51,22	59,78	70,74	81,01	94,22	101,9	104,8	107,34

2.1.5 Nezamestnanosť

Okres Nové Mesto nad Váhom, do ktorého patrí obec Čachtice, má v rámci Trenčianskeho samosprávneho kraja evidovanú nižšiu mieru nezamestnanosti ako je priemer kraja. K 31.12.2020 bola v okrese evidovaná miera nezamestnanosti na úrovni 2,75%, kým v rámci celého samosprávneho kraja dosiahla miera úroveň 4,61%. Z pohľadu ostatných okresov sa jedná o jednu z najnižších mier nezamestnanosti v rámci okresu. Priemer v TN kraji evidoval mieru nezamestnanosti na úrovni 5,39%.

Z pohľadu počtu nezamestnaných v obci Čachtice, najviac osôb, ktoré si aktívne prácu hľadali, evidovali v obci v roku 2000. Naopak, najmenej bolo zaznamenaných nezamestnaných občanov v roku 2019 - 60 osôb.

rok	Uchádzači o zamestnanie
1996	0
2000	337
2003	286
2006	171
2009	237
2012	231
2014	171
2015	160
2016	122
2017	70
2018	71
2019	60
2020	95

2.2 Analýza poskytovaných sociálnych služieb v obci

2.2.1 Školstvo

V obci Čachtice sa zo školských zariadení nachádza:

- Materská škola Čachtice**, ktorá poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie pre deti do 6 rokov, príp. s odloženou školskou dochádzkou. Zariadenie sa nachádza v spoločnom areáli so ZŠ a ZUŠ. MŠ nemá právnu subjektivitu a jej zriaďovateľom je obec Čachtice. Súčasťou zariadenia je aj školská jedáleň. V školskom roku 2021/2022 zariadenie navštevuje 108 detí z obce a blízkeho okolia.
- Súkromná materská škola**, ktorá ponúka program predprimárneho vzdelávania pre deti v predškolskom veku z Čachtíc a okolia. Zariadenie vzniklo už v roku 1994, pričom v súčasnom období /školský rok 2021/2022/ navštevuje MŠ 87 detí.
- Základná škola Štvrtej sednice Tatrína** je školským zariadením s právnou subjektivitou, ktorej história siaha až do 14. storočia. Škola poskytuje vzdelávanie na 1. a 2. stupni, v rámci 9 ročníkov. V školskom roku 2021/2022 je vyučovanie

organizované v rámci 21 tried. Súčasťou zariadenia je školský klub detí a tiež školská jedáleň. Školský klub detí a školská jedáleň sú zariadenia bez právnej subjektivity a hospodária s finančnými prostriedkami pridelenými obcou. V rámci krúžkov majú žiaci možnosť navštevovať rôzne športové krúžky, logopedický a dramatický krúžok, modernú gymnastiku, šikovné ruky, výtvarný krúžok, tvorivé dielne, študentský spolok. Škola zamestnáva 40 pedagogických zamestnancov, 8 prevádzkových pracovníkov a 6 pracovníkov v školskej jedálni.

d) **Základná umelecká škola**, ktorá ponúka doplnkové vzdelanie v odboroch:

- hudobný - dychové nástroje, klavír, keyboard, gitara, bicie, akordeón, spev a hudobná náuka,
- výtvarný - kresba, maľba, grafika, dekoratívne činnosti a modelovanie,
- literárno- dramatický - dramatická výchova, slovesnosť, prednes a pohybová výchova.

ZUŠ poskytuje vzdelávanie pre deti i dospelých. Žiaci sa následne aktívne zapájajú do rôznych súťaží, do diania v obci, vystupujú na rôznych kultúrnych podujatiach, verejných a interných koncertoch, besiedkach a pod. ZUŠ ponúka tiež možnosti rôznych voľnočasových aktivít pre deti i rodičov.

2.2.2 Zdravotníctvo

Vzhľadom na veľkosť obce, poskytovanie zdravotníckych služieb priamo na území obce je limitované na prítomnosť zdravotného strediska, kde sa nachádza viacero ambulancií:

- gynekologická ambulancia,
- ambulancia praktického lekára pre dospelých (3 lekári),
- stomatologická ambulancia,
- ambulancia všeobecného lekára pre deti a dorast.

V rámci zdravotného strediska sú tiež k dispozícii služby zubného technika a služby lekárne. Obyvatelia za ostatnými zdravotníckymi službami cestujú najmä do okresného mesta, do Nového Mesta nad Váhom. V rámci IROP sa obec Čachtice zapojila do výzvy na vybudovanie Centra integrovanej zdravotnej starostlivosti v obci, v rámci ktorej by bolo zabezpečené zrekonštruovanie existujúceho zdravotného strediska a vytvorenie ďalších

priestorov pre poskytovanie lekárskej starostlivosti, ako aj ďalších sociálnych služieb.

V obci sa tiež nachádza **Zariadenie opatrovateľskej služby**, ktoré je zriadené podľa §36 a §12 ods. 1 písm. c) bod 1 zákona č. 448/2008 Z. z., a ktoré poskytuje služby na určitý čas pre plnoleté fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby. Zariadenie bolo zriadené v roku 2002 a jeho kapacita je 16 lôžok, pričom využiteľnosť zariadenia je na úrovni 100%. Zriaďovateľom zariadenia je obec Čachtice, ktorá v zariadení zamestnáva 10 zamestnancov na trvalý pracovný pomer, so 100% pracovným úväzkom.

2.2.3 Služby v obci

V rámci verejnej vybavenosti obce sú pre obyvateľov k dispozícii tieto zariadenia:

1. KULTÚRA

- **miestne kultúrne stredisko**, ktoré slúži na návštevu kultúrno-spoločenských podujatí, ako sú vystúpenia profesionálnych a neprofesionálnych súborov, výchovné koncerty, obecné oslavy, rôzne besedy, schôdze organizácií a strán na území obce, reklamné podujatia, predajné akcie, voľby a referendá. Miestne kultúrne stredisko zároveň slúži aj na pravidelné stretnutia aktívnych spolkov v obci Čachtice.
- **obecná knižnica**, ktorá je súčasťou kultúrneho domu a je otvorená počas pracovných dní.
- **múzeum histórie Čachtíc**, ktoré sídli v renesančnom kaštieli je spravované Trenčianskym múzeom.
- **kultúrne pamiatky** - rímsko-katolícky kostol sv. Ladislava, kaplnka sv. Antona Padovského, kaštieľ Draškovičovcov, kaštieľ Orságovcov, kúria Drugetovcov, Kaštieľ Nádašdyovcov, barokový mariánsky stĺp, baroková socha sv. Floriána, socha sv. Jána Nepomuckého, socha lurskej Panny Márie,
- **Čachtický hrad**, ktorý vznikol ako pohraničná pevnosť, a ktorý sa preslávil najmä vďaka Alžbete Báhoryovej. Od roku 2012 sa na hrade vykonávali záchranné práce, avšak v súčasnosti je otvorený pre verejnosť.

2. ŠPORT

- **futbalový štadión**, ktorý je využívaný najmä OFK Čachtice a TJ SOKOL,
- **viacúčelové ihrisko**,
- **telocvičňa**,
- **fitness**, ktoré v budove MŠ a ZUŠ ponúka možnosti posilňovania a boxu,
- **strelnica KAMENŇOLOM** Čachtice, ktorí sa nachádza v starom lome medzi Novým Mestom nad Váhom a Čachticami.

3. SAMOSPRÁVA - v rámci Obecného úradu Čachtice sú pre obyvateľov k dispozícii:

- stavebný referát,
- referát odpadového hospodárstva,
- finančný referát,
- cestovný ruch a správa hradu,
- mzdový a personálny referát,
- matrika,
- bytový referát, správa cintorína, dane a poplatky.

Z pohľadu komerčnej vybavenosti sú pre obyvateľov k dispozícii viaceré maloobchodné prevádzky - obchodné centrum COOP Jednota, predajňa s priemyselným tovarom, kvetinárstvo, predajňa suvenírov, lahôdky. V meste sú tiež k dispozícii služby kaderníctva, reštauračných zariadení, pizzerie, pošty, lekárne, farského úradu.

2.2.4 Spolková činnosť

V obci Čachtice je aktívnych niekoľko spolkov, organizácií a záujmových združení:

- a) **Jednota dôchodcov**, ktorá vznikla v roku 2000 a prezentuje kultúrnu, spoločenskú a osvetovú činnosť v meste. Dôchodcovia organizujú v spolupráci s ďalšími záujmovými združeniami v obci množstvo podujatí a chodia vystupovať na rôzne spoločensko-kultúrne akcie v obci.
- b) **OFK Čachtice**
- c) **TJ Sokol**
- d) **Dobrovoľný hasičský zbor**, ktorého história siaha až do roku 1884. Hasičská zbrojnica funguje od roku 1958. Zbor sa pravidelne zúčastňuje rôznych podujatí - ako protipožiarna asistenčná hliadka, ako súťažiaci alebo ako výpomoc. DHZ je

nápomocný aj pri podujatiach organizovaných obcou alebo ako technická pomoc v obci pri dodávkach vody.

- e) **Miestny odbor Matice slovenskej**, ktorý je zameraný na zvýšenie povedomia a hrdosti Slovákov na svoju históriu, kultúru, dejiny a na snahu o zachovanie zvykov a tradícií.
- f) **Základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov**, ktorá sa venuje najmä príprave obecnej slávnostnej akcie - Sprievodu vďaka k pomníku padlých bojovníkov v 1. a 2. svetovej vojne.
- g) **Poľovnícke združenie Čachtice**, ktoré sa zaoberá zveľaďovaním poľovného revíru, udržiavaním stavov zvery, prikrmovaním zvery a starostlivosťou o ňu. Združenie sa angažuje aj v kultúrno-spoločenskom dianí v obci, každoročne usporadúva poľovnícky ples a spolupracuje s predškolskými a školskými zariadeniami v obci.
- h) **Územný spolok červeného kríža**, ktorého cieľom je podpora darcovstva kvi.
- i) **Záhradkári – Hliník III. Čachtice**, ktorý sa venujú samozásobiteľskej činnosti, pestovaniu ovocia a zeleniny a udržiavaniu zelene v predzáhradkách. Spolok organizuje výstavy ovocia, zájazdy na súvisiace podujatia - Flóra, Agrokomplex a pod.
- j) **Spolok čachtického ringu**, ktorý sa venuje ochrane a rozvoju prírodných a kultúrnych pamiatok v regióne obce, propagácii kultúrnych a historických pamiatok obce, vydavateľskej a publikačnej činnosti a organizovaniu kultúrnych a spoločenských podujatí.

2.2.5 Znevýhodnené skupiny

Cieľovým zameraním sociálnej práce je nielen jednotlivec, ale predovšetkým skupina, komunita a sociálne prejavy, ktoré sa skupín dotýkajú. Znevýhodnené skupiny sú definované spoločným znakom odvodeným od sociálneho znevýhodnenia, teda od znaku, ktorý ho posúva do polohy závislosti na iných osobách alebo na štátnych opatreniach. Úbytok populácie, jej starnutie a migrácia spôsobujú konštantný pokles celkového počtu obyvateľov komunity, čo sa odráža na problémovom rozvoji oblasti sociálnych služieb. Keďže starnutie obyvateľstva nie je možné zastaviť, je potrebné venovať zvýšenú pozornosť práve tejto oblasti a plánovať sociálne služby v kontexte tohto indikátora.

Obec Čachtice definovala na svojom území tieto sociálne znevýhodnené skupiny:

- a) starší občania - seniori,
- b) nezamestnaní a ľudia s nízkym vzdelaním,
- c) mladé rodiny, deti a mládež,
- d) občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.

Pre znevýhodnené skupiny a sociálne odkázaných občanov je dôležité, či je služba poskytovaná bezplatne alebo je potrebné za službu platiť. Za väčšinu služieb je nutné platiť, avšak časť nákladov berie na seba obec. Obec Čachtice v rámci existujúcich kompetencií v oblasti sociálnej politiky zabezpečuje viaceré úlohy:

- ✓ príspevok pre deti zo sociálne znevýhodneného prostredia (ÚPSVaR),
- ✓ príspevok pre žiakov na školské potreby (ÚPSVaR),
- ✓ príspevok pre žiakov na stravu v hmotnej núdzi (ÚPSVaR),
- ✓ podpora spolkov a organizácií na území obce,
- ✓ pomoc v krízových situáciách,
- ✓ podporná služba - jedáleň a donáška stravy v čase epidémie COVID-19
- ✓ jednorazové dávky z rozpočtu obce,
- ✓ prevádzka Zariadenia opatrovateľskej služby.

Starší občania

Starší občania sú pre potreby komunitného plánu dôležitou skupinou, ktorá si z demografického hľadiska vyžaduje najväčšiu pozornosť zo strany poskytovateľa sociálnej služby. Sociálne služby sú poskytované občanom, ktorí dosiahli vek rozhodný pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácii vyžadujúcej podporu komunity. Pre túto skupinu sú typické tieto prejavy:

- predlžovanie individuálneho, ako aj priemerného veku,
- nárast chorobnosti a závislosti na sociálnej pomoci,
- zvýšené riziko straty partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny,
- pretrvávajúci potenciál jednotlivcov pre vlastný prospech, ako aj pre prospech komunity.

V rámci tejto skupiny je pozorovateľná trvalo a prirodzene vzostupná tendencia rastu v

porovnaní k pomeru k ostatným kategóriám populácie komunity a tiež zvyšujúci sa vek dožitia, s čím sa spájajú vyššie požiadavky na zdravotnú a sociálnu starostlivosť o túto skupinu občanov. Starnutie populácie nie je však jav, ktorý je pozorovateľný len v demografii obce Čachtice, jedná sa o celoslovenský trend. Podľa údajov ŠUSR /2020/ tvoria dôchodcovia/osoby v poproduktívnom veku viac ako 17% z celkového počtu obyvateľov, pričom ich počty budú v kontexte súčasných vývojových trendov naďalej narastať. Je preto potrebné zamerať sa na úroveň služieb pre túto znevýhodnenú skupinu.

V obci je aktívna miestna organizácia - **Jednota dôchodcov**, ktorá umožňuje aktívne trávenie voľného času pre seniorov - uskutočňujú spoločné výlety, posedenia, schôdze, zúčastňujú sa rôznych podujatí, spolupracujú s cirkvou. Dôchodcovia na pravidelné stretnutia využívajú priestory Miestneho kultúrneho strediska. Členská základňa je tvorená približne 70 členmi, pričom klub vznikol v roku 2000. Jeho členovia sú aktívni i pri spolupráci s ďalšími záujmovými združeniami, s ktorými organizujú množstvo podujatí v obci a vystupujú tiež na týchto podujatiach. Stretnutia v rámci Jednoty dôchodcov podnecujú starších občanov k spolupatričnosti a súdržnosti, čo sa odráža na ich fyzickej a psychickej aktivite.

Obec Čachtice zabezpečuje v rámci tejto skupiny obyvateľov opatrovateľskú službu v zariadení opatrovateľskej služby, ktoré je bez právnej subjektivity a hospodári s finančnými prostriedkami pridelenými obcou, v rámci originálnych kompetencií. Obec z rozpočtu poskytuje pre seniorov príspevky na opatrovateľky. Kapacita zariadenia je 16 lôžok, pričom využiteľnosť zariadenia je 100%. V rámci zariadenia obec zamestnáva 10 opatrovateľiek na 100% pracovný úväzok.

V čase epidémie COVID-19 poskytuje obec pre túto skupinu obyvateľstva podpornú službu - jedáleň a donášku stravy.

Nezamestnaní občania a osoby s nízkym vzdelaním

Občan vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie viac ako 12 mesiacov je chápaný ako znevýhodnená osoba na trhu práce, čo je predovšetkým spôsobené hrozbou poklesu pracovných návykov u tejto osoby. Obec Čachtice v spolupráci s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom v súčasnom období zamestnáva v súčasnosti 6 osôb na plný pracovný úväzok /09/2021/.

Obec sa aktívne snaží o integráciu nezamestnaných občanov, príp. znevýhodnených skupín na trhu práce, prostredníctvom udržiavania pracovných návykov u týchto občanov, prostredníctvom poradenských aktivít, pomoci. Najmä dlhodobo nezamestnaní občania, navyknutí na pravidelný príjem sociálnych dávok, upadajú častokrát do pasivity a rezignácie. Tieto dávky v mnohým prípadoch vplyvajú na občanov skôr demotivačne, keďže poberatelia týchto dávok sa nesnažia zmeniť svoju sociálnu a životnú situáciu. Práca s zamestnanými občanmi má pozitívny dopad na samotnú obec. Jedná sa primárne o tieto prínosy:

- zlepšenie ekonomických podmienok, sociálnych i kultúrnych podmienok v obci, ako aj podmienok samotných občanov,
- tvorbu, ochranu, udržiavanie a zlepšovanie životného prostredia obyvateľov obce Čachtice,
- podpora vzdelávania a získavania skúseností u dlhodobo nezamestnaných občanov,
- rozvoj a ochrana duchovných a kultúrnych hodnôt,
- rozvoj a podpora komunitnej činnosti v obci.

Vzhľadom na celkový počet obyvateľov a tiež možnosti nájsť si prácu v okolí, situácia v tejto znevýhodnenej skupine nie je v súčasnosti neriešiteľná.

Osoby s nízkym, resp. žiadnym vzdelaním predstavujú rovnako sociálne ohrozenú skupinu, keďže tieto osoby sú častokrát vyčleňované z trhu práce a v dôsledku toho postupne aj z rôznych oblastí spoločnosti. Ak aj tieto osoby majú zamestnanie, o ktoré prídu, stávajú sa nezamestnanými a mnohokrát nezamestnateľnými a zaradia sa do skupiny dlhodobo nezamestnaných. Je preto potrebné venovať dostatočnú pozornosť podpore týchto skupín, vytváraniu pracovných možností a príležitostí a poskytovaniu sociálneho poradenstva. vObec každoročne zamestnáva osoby v spolupráci s ÚPSVaR, v posledných rokoch nasledovne:

- rok 2018 - 6 zamestnancov podľa §54 - Obnova kultúrneho dedičstva,
- rok 2019 - 2 zamestnanci podľa §50j - Podpora miestnej a regionálnej zamestnanosti,
- rok 2020 - 6 zamestnancov podľa §54 - Zapojenie nezamestnaných do obnovy kultúrneho dedičstva,
- rok 2021 - 6 zamestnancov podľa §54 - Zapojenie nezamestnaných do obnovy kultúrneho dedičstva.

Mladé rodiny, deti a mládež

Jedná sa o cieľovú skupinu, kde príjemcami sociálnych služieb sú predovšetkým:

- mladé rodiny, ktoré majú problémy so zabezpečením vlastného bývania, poklesom životnej úrovne po narodení detí s nižšími príjmami,
- jednotlivé ohrozené deti, mládež a mladí dospelí, ktorí sa nachádzajú v nepriaznivej alebo krízovej sociálnej situácii, pre ktorú je potrebné nastaviť súbor opatrení na odstránenie, zmiernenie a zamedzenie prehlbovania alebo opakovania porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu a je potrebné poskytnúť pomoc v závislosti od závažnosti poruchy a situácie.
- deti žijúce v nevyhovujúcom rodinnom prostredí (zanedbávané deti a mládež zo strany rodičov – nedostatočná úroveň záujmu a starostlivosti o výchovu, zabezpečovanie základných životných potrieb a pod.), deti zo sociálne slabších rodín, deti ohrozené syndrómom CAN (týrané, zneužívané a zanedbávané deti), deti a mládež s poruchami správania a s tendenciami k asociálnemu správaniu, deti s problémom záškoláctva, „mladí dospelí“ po ukončení ústavnej starostlivosti.

Zistenie presnej početnosti cieľovej skupiny nie je možné, nakoľko sa štatisticky nesleduje. Z demografickej analýzy je možné stanoviť iba percentuálny podiel detí mládeže, ktorý sa podľa údajov ŠUSR nachádza na úrovni približne 16,35% (osoby v predproduktívnom veku). V komplexe skupiny detí a mládeže je potrebné zdôrazniť možnosti voľnočasových aktivít a vybudovanú sociálnu infraštruktúru v obci práve pre túto skupinu. Materské školy a základná škola pravidelne organizujú mnoho aktivít v rámci výchovno-vzdelávacej činnosti. Jedná sa najmä o tieto aktivity - v rámci krúžkov (rôzne športové krúžky, dramatický, matematický, čitateľský, výtvarný, tvorivé dielne, šikovné ruky a pod.), príp. v rámci ďalších podujatí, ktoré škola organizuje priamo alebo v spolupráci s inými organizáciami, obcou - pálenie Moreny, rôzne olympiády, športové súťaže, rôzne vystúpenia, besiedky, prednášky, výstavy, exkurzie, majáles, čachtické atletické hry a pod.

V rámci aktivít materských škôl sú tiež organizované aktivity pre deti ako sú Mikuláš, Deň detí, turistické vychádzky do prírody, maškarný ples, besiedky, tvorivé dielne, rôzne športové aktivity, Pre starších sú v obci k dispozícii detské ihriská, multifunkčné ihrisko, fitness, telocvične a športový areál, ktoré umožňujú aktívne trávenie voľného času. K dispozícii je tiež obecná knižnica, ktorá je otvorená počas pracovných dní.

Občania so sociálnymi a spoločenskými problémami

Keďže sa jedná o najrôznorodjšiu skupinu znevýhodnených osôb, jej potreby, prístupy k nej, ako aj formy a nástroje sociálnej pomoci vo vzťahu k tejto skupine vyžadujú individuálne riešenia. Do skupiny občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami obec zaraďuje týchto občanov:

- občania bez domova,
- občania prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby,
- občania spoločensky neprispôsobiví,
- rómsky občania,
- závislí občania,

Vzhľadom k rôznorodosti týchto skupín a neexistencii štatistických údajov v požadovanej štruktúre a skladbe je možné počet skupiny a zvlášť niektorých jej kategórií len odhadnúť. V obci žije 280 rómskych občanov, pričom časť z nich je neprispôsobivá a časť tohto obyvateľstva sa dokáže prispôbiť.

Obec finančnými prostriedkami z rozpočtu obce individuálne rieši takto problémových občanov, ktorí sa ocitnú v krízovej situácii, čím sa snaží primárne o ich začlenenie späť do spoločnosti.

Treba v budúcnosti zvážiť aj možnosť vytvorenia osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi, aby sa dávky sociálneho systému využívali na ten účel, na ktorý sú poskytované štátom.

Vyhľadávanie, nápravné a rehabilitačné postupy na dosiahnutie pozitívnej zmeny spadajú pod kompetencie samosprávy, aby mohli v súčinnosti s rodinou zabezpečiť základné životné podmienky. Na to, ale v samospráve často nie je dostatok vzdelaných a odborne fundovaných sociálnych pracovníkov a problém je aj v nízkej výkonnosti ekonomiky, ktorá nedokáže zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na sociálnu prevenciu.

V rámci tejto skupiny osôb je potrebné zaistiť priebežnú terénnu sociálnu prácu, pomoc k svojpomoci podporou programov a projektov zameraných na sociálnu inklúziu alebo využívaním rôznych foriem zamestnávania tejto cieľovej skupiny.

2.2.5 Stav poskytovaných služieb v obci

Sociálna infraštruktúra je primárne určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva, pričom jej rozmiestňovanie vychádza zo štruktúry osídlenia a veľkosti obce. V rámci rozdelenia kompetencií zo strany štátu zodpovedá za sociálnu službu a terénnu sociálnu prácu obec.

Opatrovateľská služba v obci Čachtice v súčasnosti nie je poskytovaná terénnou formou. Obec zabezpečuje opatrovateľskú službu v zariadení bez právnej subjektivity, ktoré hospodári s prostriedkami pridelenými obcou. Obec Čachtice má v platnosti *VZN č. 3/2012 o poskytovaní sociálnych služieb a o spôsobe určenia a výške úhrady za sociálne služby na území obce*, ktoré definuje opatrovateľskú službu a jej poskytovanie na území obce. V obci Čachtice sa nachádza **Zariadenie opatrovateľskej služby**, s kapacitou 16 miest, ktoré prevádzkuje obec a zamestnáva v ňom 10 osôb. Jedná sa o zariadenie bez právnej subjektivity, pričom hospodári s finančnými prostriedkami pridelenými obcou. Zariadenie poskytuje starostlivosť pobytovou formou. Zariadenie poskytuje nasledujúce služby:

- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby,
- sociálne poradenstvo,
- ubytovanie,
- upratovanie, pranie, žehlenia a údržba bielizne a šatstva,
- utváranie podmienok na prípravu a výdaj stravy a úschovu cenných vecí.

Keďže v budúcom období vyvstáva hrozba prestarnutia populácie je potreba zvyšovania a rozvoja kapacít týchto zariadení s cieľom naplnenia sociálnych potrieb jednotlivých skupín obyvateľstva. V čase epidémie COVID-19 obec zabezpečuje aj **podpornú službu - jedáleň a donáška stravy**.

Z pohľadu sociálnej infraštruktúry sú tiež v obci dostupné miestne kultúrne stredisko, obecná knižnica, múzeum histórie Čachtíc, zdravotné stredisko a lekáreň, futbalový štadión, viacúčelové ihrisko, telocvičňa a fitness. Z pohľadu komerčnej vybavenosti majú možnosť občania využívať obchodné centrum COOP Jednota, predajňu s priemyselným tovarom, kvetinárstvo, služby kaderníctva, reštauračných zariadení, pošty a farského úradu.

Obec Čachtice sa tiež zapojila do výzvy Integrovaného regionálneho operačného programu, v rámci projektu s názvom *Centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti v obci Čachtice*, ktorý bude zahŕňať:

- rekonštrukciu objektu existujúceho zdravotného strediska v rozsahu stavebných úprav vnútorných a vonkajších priestorov,
- zabezpečenie materiálno-technického vybavenia,
- dodávku zdravotníckej techniky, zariadenia a vybavenia,
- budovanie a modernizáciu IKT infraštruktúry ambulancií a spoločných priestorov,
- zabezpečenie plnej bezbariérovosti objektu,
- opatrenia na zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy.

Vybudovaním CIZS sa okrem priestorov pre lekárov vytvorí aj priestor pre poskytovanie rôznych druhov zdravotnej starostlivosti (napr. agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti, odberové pracovisko, stacionár, liečebná rehabilitácia, zariadenie pre prax sestier a lekárov pripravujúcich sa na špecializovanú skúšku, komunitný pracovník v oblasti zdravotnej výchovy, príp. ďalšie služby ako logopéd alebo psychológ) a sociálnych služieb (napr. špecializované sociálne poradenstvo prednostne v oblastiach týkajúcich sa ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu a dôchodkového veku, sociálna služba denné centrum, kde sa bude vykonávať najmä základné sociálne poradenstvo, záujmová činnosť, vzdelávacia a preventívne aktivity, ďalšie sociálne služby - služba včasnej intervencie, sprostredkovanie tlmočenia, osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok, sociálna rehabilitácia, stimulácia komplexného vývoja dieťaťa so zdravotným postihnutím, utváranie podmienok na vzdelávanie a na záujmovú činnosť).

Za službami, ktoré v obci absentujú sú obyvatelia obce Čachtice nútení dochádzať do okolitých obcí a miest, ktoré sú z obce dobre dostupné.

Obec na pravidelnej báze **podporuje spolkovú činnosť** v obci, ktorá zabezpečuje aktívne trávenie voľného času pre jednotlivé skupiny občanov, nasledovne /ročná výška podpory/:

- Poľovnícke združenie - podpora 2000 Eur,
- Jednota dôchodcov - podpora 1100 Eur,
- Čachtický polmaratón - podpora 2000 Eur,
- Krajina Karpaty - podpora 500 Eur,
- Včelári - príležitostná podpora na základe dopytu,
- DHZ - podpora približne 2000 Eur.

Obec Čachtice v súčasnom období poskytuje pre jednotlivé sociálne skupiny tieto služby:

- ✓ príspevok pre deti zo sociálne znevýhodneného prostredia (ÚPSVaR),
- ✓ príspevok pre žiakov na školské potreby (ÚPSVaR),
- ✓ príspevok pre žiakov na stravu v hmotnej núdzi (ÚPSVaR),
- ✓ podpora spolkov a organizácií na území obce,
- ✓ pomoc v krízových situáciách,
- ✓ podporná služba - jedáleň a donáška stravy v čase epidémie COVID-19
- ✓ jednorazové dávky z rozpočtu obce,
- ✓ prevádzka Zariadenia opatrovateľskej služby.

2.3 Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov

Obec Čachtice v budúcich obdobiach neuvažuje s nárastom obyvateľstva v skupine predproduktívneho a produktívneho veku, skôr naopak, zvažuje pokles podielu týchto skupín na celkovom počte obyvateľstva a postupné zvyšovanie priemerného veku a starnutie populácie, čo je v súčasnosti celoslovenským trendom a čo sa ukazuje aj v posledných rokoch v rámci vývoja jednotlivých skupín obyvateľstva. V dôsledku toho sa požiadavky na sociálne služby budú zvyšovať a je potrebné zahrnúť tieto skutočnosti aj do finančného plánovania obce. Priamo na území obce sa nachádza Zariadenie opatrovateľskej služby, a v prípade potreby, obyvatelia obce tieto služby môžu využívať aj v blízkom okolí. Zariadenie opatrovateľskej služby je určené na celoročný pobyt pre seniorov a osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, s kapacitou 16 lôžok.

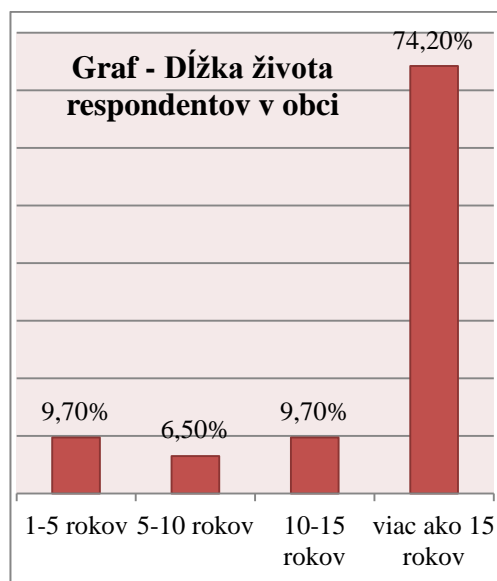
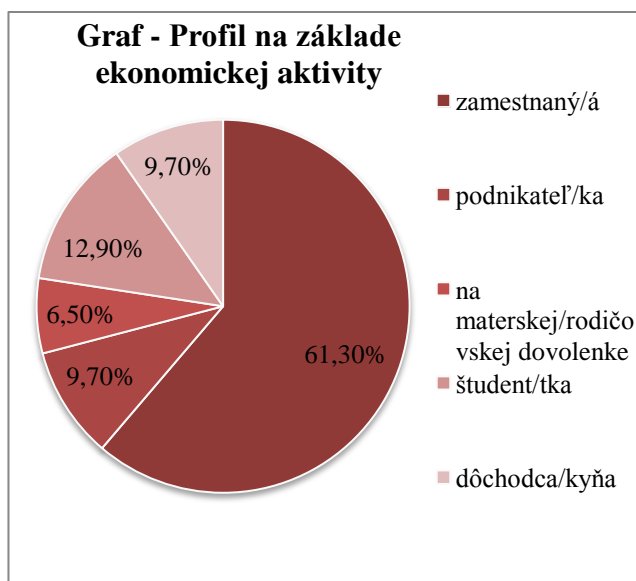
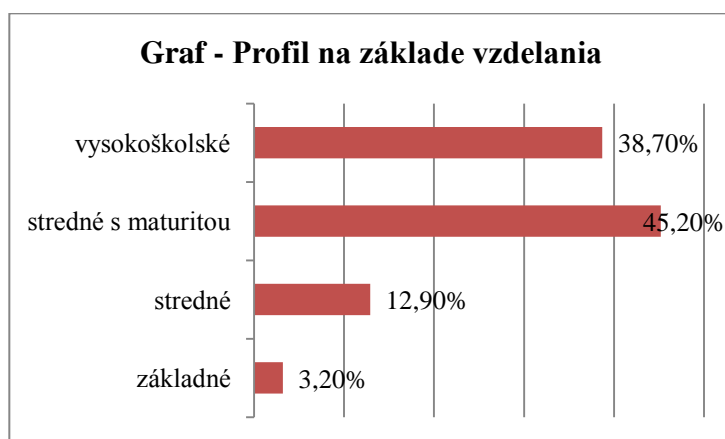
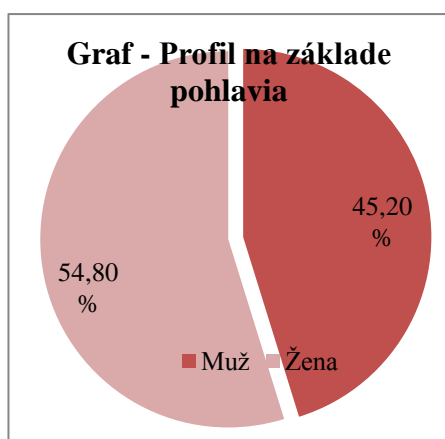
Keďže požiadavky na poskytovanie sociálnych služieb budú rásť, s ohľadom na budúce potreby obyvateľov obce by bolo vhodné orientovať sa na:

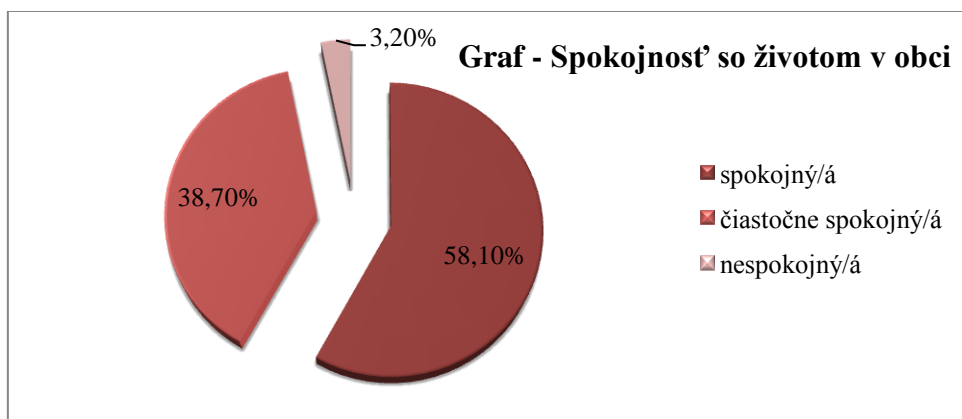
- rozširovanie foriem poskytovaných sociálnych služieb na území obce podľa konkrétnych požiadaviek obyvateľstva,
- vytvorenie bezbariérových prístupov v obci,
- vytvorenie podmienok pre vzdelávanie a získavanie zručností,
- rozširovanie možností aktívneho trávenia voľného času v obci pre všetky vekové skupiny obyvateľstva,
- rozširovanie relaxačných a oddychových zón v obci.

Práve orientácia na tieto kľúčové disparity pomôže posilniť sociálnu a ekonomickú stabilitu obce Čachtice a zvýšiť celkovú kvalitatívnu úroveň poskytovaných služieb pre znevýhodnené skupiny na území obce, ako aj ostatných občanov.

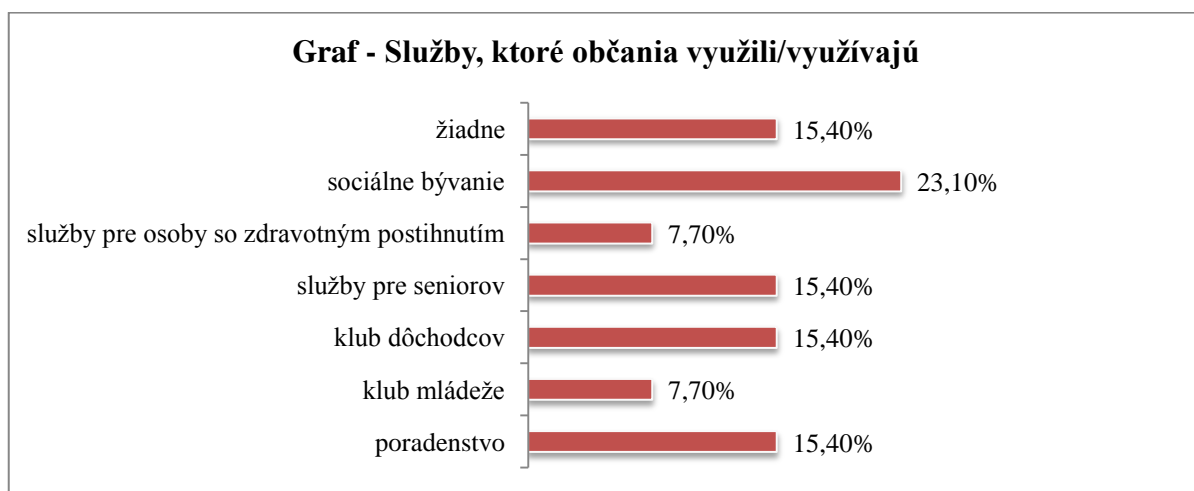
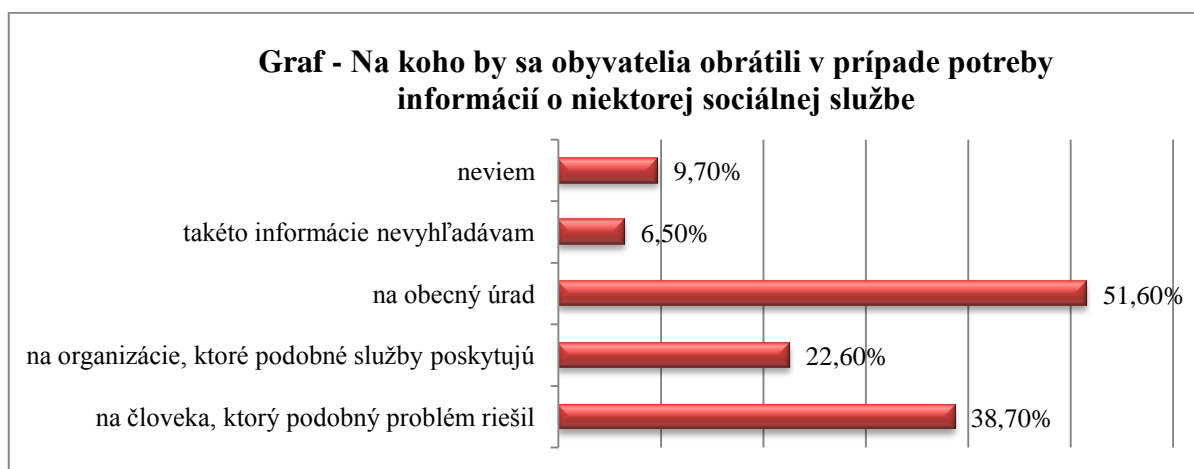
Pri spracovaní rozvojového dokumentu boli v prípravnej fáze zapojení aj obyvatelia obce, ktorí mali možnosť prostredníctvom realizovaného dotazníkového prieskumu vyjadriť svoje názory a požiadavky/odporúčania pre rozvoj v sociálnej oblasti. Obec pri stanovovaní konkrétnych priorit a opatrení pre túto oblasť brala názory obyvateľov do úvahy a zohľadnila ich odporúčania. Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 31 občanov. Prieskum prebiehal od 8. do 22. septembra 2021, pričom občania boli o možnosti vyplnenia dotazníkového prieskumu informovaní prostredníctvom obecného rozhlasu a na internetovej stránke obce.

Charakteristika respondenta

Vnímanie oblasti sociálnych služieb zo strany občanov

Najviac ohrozené skupiny obyvateľov v obci

Mladé rodiny, rodiny s malými deťmi	33,30%
Deti a mládež	16,70%
Seniori a starší občania	26,70%

Osoby ohrozené závislosťami	13,30%
Dlhodobo nezamestnané osoby	6,70%
Žiadne ohrozené skupiny	3,30%

Hlavné zameranie obce pri poskytovaní sociálnych služieb v budúcom období	
Aktivity pre mládež a deti	20,10%
Denný stacionár pre seniorov	20,10%
Dostupnosť zdravotných služieb	6,70%
Budovanie infraštruktúry pre rodiny s deťmi	13,30%
Zlepšenie ponuky služieb pre seniorov	13,30%
Budovanie sociálnych a nájomných bytov	13,30%

2.4 SWOT analýza sociálnej oblasti

SWOT analýza (Strong points, Weak points, Oportunities, Threats) kompletizuje a zoraduje vnútorné silné a slabé stránky, vonkajšie príležitosti a ohrozenia podľa dôležitosti. SWOT analýza je východiskom pre formulovanie stratégie, ktorá vznikne ako súlad medzi vnútornými vlastnosťami a vonkajším prostredím. Ide najmä o vzájomné porovnanie vnútorných silných a slabých stránok obce a možností a ohrození, ktoré pôsobia na ďalší rozvoj územia z vonkajšieho prostredia.

SILNÉ STRÁNKY

- + existencia materských škôl, základnej školy a umeleckej školy,
- + terénna opatrovateľská služba,
- + poskytovanie dotácií z rozpočtu obce,
- + susedská a neformálna výpomoc,
- + zariadenie pre seniorov v obci,
- + príprava KPSS,
- + prítomnosť maloobchodných prevádzok priamo v obci,
- + vidiecke prostredie obce a jej okolia,
- + potenciál ďalšieho rozvoja cestovného ruchu,
- + prítomnosť zdravotného strediska a lekárne, projekt CIZS,
- + dostatok pracovných príležitostí v okolí obce,
- + aktivita spolkov a záujmových združení v obci,
- + vybudovaná technická infraštruktúra v obci,

- + individuálny prístup samosprávy k riešeniu problémov znevýhodnených osôb,
- + aktívny prístup samosprávy k riešeniu problémov v sociálnej oblasti.

SLABÉ STRÁNKY

- starnutie obyvateľstva a stagnovanie demografického vývoja v obci,
- absencia sociálnej pracovníčky a rozdelenie týchto kompetencií medzi referentky,
- nezáujem občanov o veci verejné,
- nezáujem a nízke povedomie spoločnosti o sociálnej oblasti, podmienkach poskytovania sociálnych služieb, nárokov a úhrad za sociálnu službu,
- nedostatočná bezbariérovosť budov a objektov na území obce,
- slabé finančné ohodnotenie opatrovateliek,
- nedostatočne zabezpečená kontinuita sociálnej a zdravotnej starostlivosti pri dlhodobej odkázanosti na pomoc inej osoby,
- absencia nájomných bytov pre mladé rodiny,
- nedostatočná prevencia voči kriminalite a možným protispoločenským konaniam, absencia špecializovaného poradenstva pre problémy detí v školskom veku,
- slabá informovanosť o možnostiach využívania sociálnych služieb na úrovni TSK,
- nedostatok vlastných finančných prostriedkov pre rozvoj sociálnej oblasti.

PRÍLEŽITOSTI

- + využívanie podpory štrukturálnych fondov EÚ,
- + trend posilňovania terénnych sociálnych služieb a posilňovania rodiny k plneniu jej základných funkcií,
- + vzdelávanie v sociálnej oblasti,
- + strednodobé a dlhodobé plánovanie obce,
- + cielenie opatrení podľa miestnych potrieb,
- + zvyšovanie zodpovednosti obce za riešenie lokálnych problémov, ,
- + zapojenie obyvateľov do plánovania sociálnej oblasti,
- + podpora mladých rodín a znevýhodnených skupín,
- + podpora legislatívy v sociálnej oblasti.

OHROZENIA

- nárast sociálnych kategórií občanov vyžadujúcich sociálne služby,
- nárast alkoholizmu a užívania drog medzi deťmi,
- nedostatočná osвета v oblasti ochrany sociálnych práv,
- časté legislatívne zmeny,
- výskyty civilizačných chorôb a epidémií,
- dôsledky zmeny klímy, ktoré prinášajú nové ohrozenia,
- zhoršenie, príp. rozpad spoločenských, komunitných, rodinných vzťahov.

3 STRATEGICKÁ ČASŤ

3.1 Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb

3.1.2 Rozvoj poskytovaných sociálnych služieb

Národné priority rozvoja sociálnych služieb pre obdobie 2021 - 2030 sa orientujú na tieto základné oblasti:

1. Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb,
2. Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti,
3. Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasť systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby,
4. Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb je strednodobým strategickým dokumentom, ktorý analyzuje súčasný stav a navrhuje nasledovné odporúčania a priority, ktorých realizácia prispeje k lepšiemu a efektívnejšiemu zabezpečovaniu sociálnych služieb v obci. Obec Čachtice si v kontexte tohto zámeru definovala strategický cieľ v oblasti sociálnych služieb:

Hlavným cieľom obce Čachtice v sociálnej oblasti je posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce, zabezpečenie poskytovania kvalitných a dostupných sociálnych verejných služieb na území obce a zabránenie sociálnemu vylúčeniu skupín obyvateľstva.

Uvedený cieľ je možné dosiahnuť len spoluprácou viacerých sektorov, subjektov a partnerov. Dôležitou otázkou však je dostupnosť finančných prostriedkov. V súčasnosti je možné financovať sociálne služby prostredníctvom príspevkov z vyššieho územného celku, prostredníctvom nenávratných finančných príspevkov z zo štrukturálnych fondov EÚ, z príspevkov z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, z rozpočtu obce, zo sponzorských darov.

Obec Čachtice si pre nasledujúce roky určila v rámci sociálnej oblasti tieto opatrenia:

Špecifické ciele a priority rozvoja sociálnych služieb na území obce Čachtice	
Cieľ 1: <i>Zabezpečiť poskytovanie sociálnych služieb na základe potrieb jednotlivých sociálnych skupín obyvateľstva a priblížiť ich čo najviac k ohrozeným skupinám obyvateľov.</i>	
Cieľ 2: <i>Vytvoriť ponuku komunitne poskytovaných sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj sociálnych služieb seniorov, mladé rodiny a občanov so spoločenskými problémami a podporovať ľudskú a občiansku dôstojnosť týchto skupín.</i>	
Cieľ 3: <i>Zabezpečiť komplexnú informovanosť a spoluprácu v sociálnej oblasti pre všetky znevýhodnené osoby na území obce, ako aj ostatných občanov.</i>	
Cieľ 4: <i>Zvýšiť kvalitu poskytovaných služieb na území obce.</i>	
Opatrenia rozvoja sociálnych služieb na území obce Čachtice	
1.1	Podpora neverejných poskytovateľov pri rozširovaní sociálnych služieb Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1,2 a 4
1.2	Spolupráca s poskytovateľmi zdravotnej a ošetrovateľskej starostlivosti pri zabezpečovaní starostlivosti u cieľových skupín Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1 a 2
2.1	Vytvoriť priestor na poskytovanie špecializovaného poradenstva Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1,2
2.2	Zabezpečiť poskytovanie prepravnej služby - sociálny taxík Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1,2
2.3	Podporovať občianske združenia v obci a spolkovú činnosť občanov Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 2 a 3
2.4	Budovať dostupné bývanie pre seniorov Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1a 2
2.5	Vytvárať podmienky pre zabezpečenie stravovania seniorov Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1,2 a 3
2.6	Zvýšiť kapacitu Zariadenia opatrovateľskej služby Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1,2,3 a 4
3.1	Realizovať propagačné a informačné aktivity v sociálnej oblasti Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1,2 a 3
3.2	Podpora susedskej výpomoci, neformálnej starostlivosti a dobrovoľníckej činnosti v sociálnej oblasti Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1,2 a 3
4.1	Zabezpečiť kvalitné poskytovanie sociálneho poradenstva Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1,2 a 3
4.2	Zlepšiť technický stav a materiálové vybavenie obecných budov Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 3
4.3	Vzdelávanie a informovanosť zamestnancov obce s dôrazom na aktuálnosť

V súlade so zverejnenými Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030 a na základe spracovaných analýz vychádzajúcich zo sociálnej situácie občanov obce Čachtice a skutočným stavom poskytovaných sociálnych služieb na území obce, Čachtice si stanovili hlavné ciele KPSS na obdobie rokov 2021-2031 nasledovne:

1. Zabezpečiť poskytovanie sociálnych služieb na základe potrieb jednotlivých sociálnych skupín obyvateľstva a priblížiť ich čo najviac k ohrozeným skupinám obyvateľov.

Aktivity na dosiahnutie cieľa:

1.1 Podpora neverejných poskytovateľov pri rozširovaní sociálnych služieb

- *v súlade s NP1 "Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb."*

1.2 Spolupráca s poskytovateľmi zdravotnej a ošetrovateľskej starostlivosti pri zabezpečovaní starostlivosti u cieľových skupín

- *v súlade s NP2 "Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti."*

2. Vytvoriť ponuku komunitne poskytovaných sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj sociálnych služieb seniorov, mladé rodiny a občanov so spoločenskými problémami a podporovať ľudskú a občiansku dôstojnosť týchto skupín.

Aktivity na dosiahnutie cieľa:

2.1 Vytvoriť priestor na poskytovanie špecializovaného poradenstva

- *v súlade s NP1 "Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb."*
- *v súlade s NP2 "Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti."*

- *v súlade s NP3 Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí.*

2.2 Zabezpečiť poskytovanie prepravnej služby - sociálny taxík

- *v súlade s NP1 "Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb."*
- *v súlade s NP3 Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí.*

2.3 Podporovať občianske združenia v obci a spolkovú činnosť občanov

- *v súlade s NP3 "Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí".*

2.4 Budovať dostupné bývanie pre seniorov

- *v súlade s NP1 "Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb."*
- *v súlade s NP3 Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí.*

2.5 Vytvárať podmienky pre zabezpečenie stravovania seniorov

- *v súlade s NP1 "Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb."*
- *v súlade s NP3 Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí.*

2.6 Zvýšiť kapacitu Zariadenia opatrovateľskej služby

- *v súlade s NP1 "Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb."*
- *v súlade s NP3 Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí.*

3. Zabezpečiť komplexnú informovanosť a spoluprácu v sociálnej oblasti pre všetky znevýhodnené osoby na území obce, ako aj ostatných občanov.

Aktivity na dosiahnutie cieľa:

3.1 Realizovať propagačné a informačné aktivity v sociálnej oblasti

- *v súlade s NP1 "Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb."*
- *v súlade s NP3 "Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí".*
- *v súlade s NP4 "Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb".*

3.2 Podpora susedskej výpomoci, neformálnej starostlivosti a dobrovoľníckej činnosti v sociálnej oblasti

- *v súlade s NP3 "Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí".*

4. Zvýšiť kvalitu poskytovaných služieb na území obce.

Aktivity na dosiahnutie cieľa:

4.1 Zabezpečiť kvalitné poskytovanie sociálneho poradenstva

- *v súlade s NP1 "Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb."*
- *v súlade s NP3 "Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí".*
- *v súlade s NP4 "Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb".*

4.2 Zlepšiť technický stav a materiálové vybavenie obecných budov

- *v súlade s NP3 "Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí".*
- *v súlade s NP4 "Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb".*

4.3 Vzdelávanie a informovanosť zamestnancov obce s dôrazom na aktuálnosť poskytovania sociálnych služieb na štátnej úrovni

- *v súlade s NP1 "Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s*

cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb."

- *v súlade s NP3 "Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí".*
- *v súlade s NP4 "Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb".*

3.2 Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb obce Čachtice úzko participuje a kooperuje s Programom rozvoja obce. Čiastkovým cieľom kooperácie týchto dokumentov je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie hospodárskeho a sociálneho života v obci a zvýšenie životnej úrovne obyvateľstva.

Keďže finančné možnosti obce sú ohraničené, požiadavku na rozvoj sociálnej oblasti je nutné zahrnúť do plánovaného rozpočtu na ďalšie roky a programové obdobia. Obec vzhľadom na svoju možnosť a finančné zdroje nie je schopná svojpomocne realizovať plánovaný komplexný rozvoj sociálnej oblasti na svojom území. Na jednotlivé priority rozvoja sa obec bude snažiť získať nenávratné finančné príspevky, ktoré by pomohli rýchlejšie realizovať stanovené priority. Časový horizont realizácie opatrení komunitného plánu sociálnych služieb, ako aj zodpovedné osoby, ktoré budú tieto opatrenia koordinovať stanoví Obecné zastupiteľstvo obce Čachtice.

Aktivity a opatrenia stanovené a definované v komunitnom pláne budú vykonávané priebežne počas celého obdobia plánovanej realizácie KPSS v rámci poskytovania všetkých druhov sociálnych služieb. Aktivity budú realizované jednak podľa požiadaviek prijímateľov, jednak podľa finančných možností obce a podľa dostupných výziev na predkladanie žiadostí o nenávratné finančné prostriedky.

3.3 Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Rozvoj sociálnej oblasti je možné dosiahnuť len prostredníctvom aktívnej účasti obyvateľov obce na komunitnom plánovaní. Obyvatelia obce by mali svoje potreby a požiadavky v oblasti poskytovania sociálnych služieb vyjadriť, aby bola obec schopná reflektovať na skutočné potreby občanov. Predstavitelia samosprávy a poverené osoby sa budú v nasledujúcich rokoch snažiť o priebežné monitorovanie týchto potrieb, následné posudzovanie a vytváranie finančných rezerv, ktoré umožnia realizovanie potrieb občanov v sociálnej oblasti.

Komunitný plán obce predstavuje pre sociálnu oblasť usmernenie a stratégiu, ktorou sa obec chce pre nasledujúce obdobie riadiť, pričom záväznosť tohto dokumentu je potrebné chápať v kontexte všetkých subjektov pôsobiacich na území obce - podnikateľské subjekty, odborné organizácie, štátne orgány, mimovládny sektor a pod. Dokument je základným

podkladom pre tvorbu sociálnych projektov.

Občania, príp. subjekty pôsobiace na území obce sa do komunitného plánovania môžu zapojiť prostredníctvom nasledujúcich krokov:

- písomnými návrhmi, ktoré budú odovzdané na Obecnom úrade Čachtice,
- ústnymi návrhmi občanov na rokovaníach OZ alebo na obecnom úrade, kde sa vyhotoví úradný záznam o predložení návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom,
- účasťou obyvateľov na verejných zhromaždeniach obce Čachtice.

Komunitný plán je možné meniť, príp. dopĺňať, ak sa zmenia priority obce, alebo obec získa mimoriadne finančné prostriedky na konkrétne potreby v obci, príp. sa vyskytnú nové návrhy a podnety na poskytovanie sociálnych služieb v obci Čachtice. Predkladateľ návrhy na modifikáciu dokumentu bude v právomoci starostu obce a poslancov OZ. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť návrhy na modifikáciu strategického dokumentu. Na zasadnutiach OZ v termíne schvaľovania obecného rozpočtu predložia poslanci informácie o návrhoch modifikácii a OZ bude rokovať o ich relevantnosti. Ak doplnenie KP bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Obecného zastupiteľstva.

Obecné zastupiteľstvo obce Čachtice je povinné minimálne raz ročne prerokovať Správu o sociálnej situácii v obci a podľa zistených skutočností aplikovať požiadavky a návrhy do Komunitného plánu obce. Na rokovaní zastupiteľstva bude predložená správa o plnení úloh Komunitného plánu sociálnych služieb, aktuálnej situácii a aktualizácii úloh obce v oblasti sociálnych služieb na budúce obdobie. Počas roka sa môže každý poslanec OZ oboznámiť s priebehom plnenia komunitného plánu v priestoroch Obecného úradu Čachtice.

Za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu Komunitného plánu sociálnych služieb obce sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce Čachtice - starosta obce a Obecné zastupiteľstvo.

ZÁVER

Obec Čachtice sa pri komunitnom plánovaní zamerala najmä na základné skupiny, pre ktoré je nevyhnutné plánovať sociálne služby. Jedná sa o skupiny detí a mládeže, starších obyvateľov – seniorov, nezamestnaných občanov a osoby s nízkym, resp. žiadnym vzdelaním, osoby ohrozené týraním a zneužívaním, neprispôsobivých občanov, ľudí bez domova, ľudí závislých od návykových látok, jednotlivcov po výkone trestu.

Obec dôkladne zvažovala členenie sociálnych skupín, aby bola schopná efektívne zacieliť a kombinovať konkrétne opatrenia pre danú sociálnu skupinu. Obec Čachtice sa týmto spôsobom snaží o zotrvanie obyvateľov obce v ich prirodzenom sociálnom prostredí, ako aj o zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb v obci.

Obec Čachtice sa usiluje o zabezpečenie všetkými dostupnými prostriedkami, aby seniori, ľudia s ťažkým zdravotným postihnutím a nepriaznivým zdravotným stavom nezostávali opustení, izolovaní, bez finančných prostriedkov, plní beznádeje a potrebnej starostlivosti. Dôležité je vytvoriť prístup k sociálnym službám s rešpektovaním každého jednotlivca a jeho individuálnych potrieb, k čomu sa obec zaviazala v rámci spracovaného dokumentu komunitného plánu sociálnych služieb. Tento prístup, či už zo strany rodiny, štátu alebo spoločnosti, môže napomáhať k tomu, aby starší mohli prežiť dôstojnú starobu a ostatné znevýhodnené skupiny život bez diskriminácie a vylúčenia zo spoločnosti.

Komunitný plán obce Čachtice na roky 2021-2030 bol schválený bez pripomienok, uznesením Obecného zastupiteľstva obce Čachtice č. 87/2021, dňa 30.9.2021.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030 – MPSVaR SR (2021)
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2021-2030
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021-2030
- Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších právnych predpisov
- Zákon c.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele
- Zákon c. 601/2003 Z.z. o životnom minime
- Zákon c.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení,
- Štatistický úrad Slovenskej republiky
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Čachtice
- Územný plán obce
- Všeobecne záväzné nariadenia obce Čachtice